

POTENCJAŁ ZSRR

Moskwa dysponuje potencjałem składającym się z 3 elementów.

1. Naród rosyjski.
2. Pozostałe narody ZSRR.
3. Państwa satelickie.

Wśród państw satelickich największy potencjał ludzki, wojowy i gospodarczy posiada Polska.

Wśród nie-rosyjskich części składowych ZSRR — największy potencjał ludzki (50 mln) i największy potencjał gospodarczy — ma Ukraina. Ukraina nie ma własnych sił zbrojnych, PRL. Natomiast co piąty radziecki żołnierz — to Ukraińiec. Ponadto w znacznej części z Ukraińców składa się korpus oficerski ZSRR — jak wiadomo, jest to kluczowy element tej armii. Podoficerowie mogą każdą armię zdemoralizować i rozłożyć; z drugiej strony — podoficerowie zawodowi są niebezpieczni, jeśli znajdzie potrzeba, stanowią zastępcy korpusu oficerskiego. Tak więc brak własnych, odrębnych ukraińskich sił zbrojnych w układzie stosunków w armii radzieckiej — nie jest niekorzystny. Przechylenie się wagi na jedną z stron drugą stronę odbywa się przez obciążenie jednej, lub odciążenie drugiej szali.

Zasadniczą rolę w grze sił w Europie Wschodniej musi odegrać uszczuplenie potencjału, jakim dysponuje Moskwa. Osunek sił między państwami satelickimi, bo o nich się mądrze mówi o państwach Europy Wschodniej, a ZSRR — oznacza zmniejszenie ich korzyści, pozbawiając Moskwę niektórych z nich jej potencjału. Oczywiście łatwiej pozbawić jednego czynnika, niż wielu, a jeśliby czynnik ten miał kluczowe znaczenie geopolityczne, pociągnąłby za sobą utratę wie-
lnych.

UKRAINA — JĘZYCZKIEM U WAGI

Tym oczywistym czynnikiem jest Ukraina. Graniczy ona północą z Białorusią, poza którą znajdują się państwa bałtyckie. W takim samym stopniu jak Polska, niechętna sowieckim zwierzchnictwu. Na południu — obszary o większości ukraińskiej — Kubań — graniczą z Przedkawkazem i ze zwartym pasem terytorium o ludności nierosyjskiej; Gruzja, Armenia, Azerbejdżan. Te trzy republiki radzieckie w skuteczny sposób zaprzętały przeciw próbom odebrania im rodzimych języków, jako języków urzędowych, gdy w 1978 roku noliszowano ich konstytucję.

Z chwilą zachwiania władzy radzieckiej na Ukrainie, prawie wszystko staje się możliwe. Staje się możliwa przebudowa tego wschodu Europy i obalenie raz na zawsze zagrożenia peralizmem kierowanym z Moskwy. Zasadnicze jest to, że Ukraina jest kluczowym i bardzo znaczącym składnikiem potencjału ZSRR. Z chwilą gdy ZSRR nie może liczyć na Ukrainę ani Ukraińców, rozmieszczonych na kluczowych stanowiskach całego Związku Radzieckim, nie tylko na szczeblu podoficerskim w wojsku — jego postępowanie na arenie międzynarodowej zmieni się.

Wtedy nie będzie potrażania szabelką, nie będzie pogrożeń, że dojdzie do interwencji w Polsce czy w Czechosłowacji, czy na Węgrzech. Wtedy rozpocznie się kokietywanie na temat Ukrainy i Ukrainy, by nie dali się za daleko ponieść swym wolnościom (zresztą na wieść o współpracy polsko-ukraińskiej na Zachodzie, w Kijowie już pojawiają się pierwsze oznaki tego rodzaju oficjalnej propagandy).

Kluczowym elementem, który stanowi o wystarczającym habilitacji imperium sowieckiego, jest Ukraina.

Jej kluczowy charakter ma trzy aspekty:

- a) jej absolutny potencjał ludzki i gospodarczy,
- b) jej położenie geopolityczne jako łącznika między kilkoma innymi elementami: Białorusią, Państwami Bałtyckimi, przedkawkazem i Zakaukazem oraz Polską,
- c) trzeci aspekt, psychologiczny, równie ważny, ponieważ każda konstelacja sił bez Ukrainy albo bez Polski przestaje być stabilna i trwałą, a przemiana się w koniunkturalną i czasową.

("Prawda - Wyzwolenie" RFN)

POMOC DLA NORDESTE

Niedziela 18 września br. przeznaczona została na zebranie datków dla ludności stanów północnowschodnich i nawiedzonych przez plagę suszy trwającej już 5 lat. Telewizja Globo — kanał 12 i bank Bradesco, mające swe filie w stanach środkowych i południowych, przeprowadziły jednodniową kampanię wśród mieszkańców tych stanów z nadzwyczajnym wynikiem. Kampania ta odbyła się szczególnie w Rio, São Paulo, Kurytyba i Porto Alegre, polegająca na zebraniu ofiar pieniężnych i artykułów żywnościowych jak: ryż, fizon, mąka, olej do gotowania, cukier, kawa, mleko w proszku itp. Wyznaczone były filie banku Bradesco, w których można było telefonicznie przekazać datki pieniężne jak również ściśle określone punkty na doręczenie artykułów żywnościowych. W rezultacie tej kampanii TV Globo i bank Bradesco zebrały sumę ponad 4 miliardów kruczeirów i pięset ton żywności. Pomoc ta była wielką okazją do solidarności wobec ludności z Nordeste, gdzie na skutek długotrwałej suszy ustąpiła uprawa ziemi, wielka śmiertelność wśród bydła, katastrofalny brak wody do picia i gotowania, co w wyniku spowodowało wielki głód i mizerię wśród mieszkańców Nordeste.

Ważne Wydarzenia

◆ **BRASILIA** — Minister Pracy Murilo Macedo wyraził przekonanie, że następcą Prezydenta Figueiredo będzie musiał stawić czoła wielkiemu problemowi bezrobocia, kiedy to liczba bezrobotnych dojdzie do 6 milionów a nawpół-bezrobotnych — do 7 milionów.

◆ **RZYM** — 40-tu kibiców polskich, którzy wyjechali do Włoch, by oglądać mecz Lechia Gdańsk z Juventusem (Lechia przegrała 0x7) poprosiło władze włoskie o azyl polityczny.

◆ **OSLO** — Lech Wałęsa, leader Syndykatu Solidarności, jest jednym z 70 kandydatów na utrzymanie Nagrody Nobla, wynoszącej ponad 180 tysięcy dolarów. Ważnymi kandydatami są także: Elie Weisel — pisarz USA i Philip Habib — wysłannik Reagana d/s Bliskiego Wschodu.

◆ **RIO** — Kardynał rioski D. Eugenio Sales otrzymał od Pastoralnej Komisji Rodziny ponad 50 tys. podpisów z protestem przeciw legalizacji sprzedaży płodu. Kampania protestacyjna przeciw aborcji obejmuje całą archidiecezję rioską.

◆ **TOKIO** — W dniach od 25 września do 5 października odbyła się na wodach Japonii wielkie manewry floty USA i Japonii. W manewrach tych wzięło udział 150 jednostek morskich, 170 samolotów bojowych i 30 tys. marynarzy.

◆ **BASSETERRE** — Po 360 latach okupacji brytyjskiej powstało nowe państwo niepodległe St. Kitts - Nevis złożone z 3 wysp leżących w pobliżu Porto Rico i liczące 45 tys. mieszkańców. Rząd brytyjski reprezentowany był w tej uroczystości przez księżniczkę Margaret.

Sprawa sukcesji

Prezydent Figueiredo odbył rozmowy z wszystkimi gubernatorami partii PDS, zasięgając ich opinii w sprawie sukcesji na stanowisko prezydenta państwa w 1985 r. Szef państwa zalecał im, by przyszyli kandydat na prezydenta miał jak największe poparcie wśród partii rządowej w danym stanie. Nadmieniał także, że zasięgnie w tej kwestii opinii także gubernatorów z partii opozycyjnych. Chodzi bowiem o to, by przyszły prezydent mógł znaleźć silne oparcie i zaufanie większości społeczeństwa. Tymczasem główni liderzy partii PDS są zdania, że p. Prezydent w wyborze kandydata powinien odciec się na większości opinii partii PDS, bo ona jest podporą władz rządowych. W międzyczasie rozpoczęli już swą kampanię wyborczą: Aureliano Chaves, Mário Andreazza, Paulo Maluf i Hélio Beltrão

Reagan wyciąga wnioski

Podeczas wywiadu dla prasy prezydent Reagan oświadczył, że zestrzelenie południowokoreańskiego samolotu pasażerskiego z 269 pasażerami przez myśliwce sowieckie przekonały Amerykę i jej sprzymierzeńców o konieczności wzmożenia wspólnej obrony. Nie można dopuścić do tego, by "brutalny reżim sowiecki opanował militarnie glob ziemski".

Demokracje zachodnie — powiedział Reagan — przekonują się naocznie, że pokój nie można osiągnąć jedynie gestami dobrej woli czy też szczerymi intencjami".

Na marginesie warto podkreślić, że incydent z zestrzeleniem samolotu o wielkiej reperkusji międzynarodowej — spowodował to, iż Senat USA zatwierdził budżet wojskowy w sumie 187 mld dolarów (największy w historii Ameryki). W budżecie tym przewidziana jest budowa pierwszych pocisków międzykontynentalnych MX oraz superbombowców B-1.

PODSŁUCHANE...

POMNIK KU CZCI JANA PAWŁA II W HIROSZIMIE

W Hiroszimie odsłonięto pomnik upamiętniający wizytę Jana Pawła II w tym mieście oraz jego apel, który z tego miasta Papież skierował do świata.

Pomnik, dzieło znanego rzeźbiarza japońskiego Itto Kuetani, wykonany jest w marmurze karraryjskim. Rzeźba przedstawia w modlitewnym geście złożone ręce. Ustawiono ją przed wejściem do Muzeum Pokoju w Hiroszimie. Na pomniku wyrzeźbione są zdania z papieskiego orędzia.

Odsłonięcia pomnika dokonała 64-letnia Yoshi Fujida, jedna z ofiar atomowego bombardowania, które poczyniło za sobą śmierć ok. 200 tys. ludzi oraz niezliczoną ilość rannych. Obecni byli nuncjusz apostolski w Japonii, Arcybiskup Mario Pio Gaspari, Biskup Hiroszimy Dominicus Yoshimatsu Noguchi, burmistrz miasta i inne osobistości.

Nuncjusz apostolski odczytał przesłany z tej okazji list Papieża:

"Wasz głos nie może nigdy zamilknąć. Musicie mówić otwarcie do wszystkich przyszłych pokoleń i stałe przypominać światu absolutne szaleństwo wojny. Kiedy byłem wśród was, z nieodpartą siłą doświadczyłem tej prawdy: pokój jest darem Bożym, dla którego musimy otworzyć nasze serca. Pokój musi być budowany w mądrości, sprawiedliwości oraz w radości ludzkiego braterstwa. Modłę się z całego serca, aby cierpienia tytu ofiar, którym pomnik ten daje świadectwo, mogły oświecić nasze umysły i sprawiły, że pojmimy wartość pokoju i straszliwe zło wojny. Oby z Bożą pomocą wspomnienie przesłanej mojemu przygotować całą ludzkość dla pokojowej przyszłości".

(L'Oss. Romano)

UCHWALY EPISKOPATU PARANY

W dniach od 10 do 13 września br. biskupi parafscy zebrani w domu rekolekcyjnym w Mossungu pod Kurutybą, przedyskutowali realizację VII Planu Pastoralnej polegającej na wzmoczeniu akcji pastoralnej wśród rodzin, na katechizacji wiernych wszelkiego wieku, na wykorzystaniu wszystkich środków przekazu w tej akcji obejmującej kwestię społeczną, młodzież, problem powołań kapłańskich i zakonnych. Uchwalono nadto formację agentów pastoralnych oraz większą obecność Kościoła wśród mieszkańców i ludności rolniczej w Paranie.

70-LECIE MUNICIPIUM S. MATEUS DO SUL

W ubiegłym tygodniu tj. od 17 do 20 września Municipium São Mateus do Sul obchodziło 70-letnią rocznicę swego założenia a równocześnie Dzień swego Patrona św. Mateusza. Bogaty program został opracowany przez Parafiński Sekretariat Kultury i Sportu, mateusowską Prefekturę, Dyrekcję Petrobrás — Xisto i Kolegium Nowe Ateneum. I tak już 17 września o godzinie 10,30 dr Edwin Tempki wygłosił wspaniałą konferencję o historii emigracji polskiej. O godzinie 14 dokonano otwarcia wystawy na ten sam temat 20,30 odbył się koncert muzyki polskiej w wykonaniu kilku muzyków kurutybskich. W niedzielę — dnia 18 o godz. 10 Ks. Henryk Jaworski CM, celebrował uroczystą Mszę św. śpiewaną po polsku operowym barytonem ku czci Patrona wokalnym wykonał Chór Jana Pawła II z Kurutyby. Po obiedzie o godzinie 15,30 zespół Polskiej Grupy Folkloru w zawierającym tańce, pieśni i muzykę. Występ ten był entuzjastycznie oklaskiwany przez publiczność w Gimnazjum Sportowym. Wieczorem zaś pokazano widowisko "Grande Obecność emigranta polskiego w S. Mateus do Sul. W wieczornych odbył się bankiet z daniami polskimi oraz potak organizatorem jak i uczestnikom, zwłaszcza tamtejszej Polonii wiele radosnych i niezapomnianych chwil.

"POLSKI TYGODNIK" W AUSTRII

Na ręce redakcji LUDU zostało nadesłane nowe pismo polonijne wychodzące już drugi rok w Austrii pt. "Polskie Wiadomości" — tygodnik polityczno-informacyjny i mający służyć na pełne uznanie ze względu na doskonałe artykuły znanych na zachodzie pisarzy polskich i zagranicznych. Po-Frzemyka, sytuację krajów socjalistycznych znajdującego się pod kontrolą Rosji Sowieckiej, podstępna politykę rządkatolickiego, oraz dokładne informacje z Polski i całego świata. Pismo to jest ważnym przyczynkiem dla polonijnej prasy na wychodźstwie.

Diretor Responsável: Pe. José Orlovski
Redatores: Pe. José Zajac e Pe. Jorge Morkis
Administração: Pe. Geraldo Valenga, Pe. João Ukachenski e Pe. Geraldo Setlik

COLABORADORES: Pe. Lourenço Biernaski, CM; Pe. Ladislaw Serzyko, CM; Pe. Wendelin Szwerczek, CM; Pe. Bronisław Sław Turbarński, CM; Pe. Benedykt Grzymkowski, SC; Pe. Stanisław Faldusz; Sr. Ignacy Jesman; Sr. V. J. Szankowski; Sr. Maciej Stania Stepiński; Sr. Aleksander English; Sr. Tadeusz Butomasz Tychoński; Sr. Stanisław Klimaszewski; Sr. Jan e Roman Wachoncz.

Os artigos assinados são de inteira responsabilidade de seus autores.

Diamentowe Gody "Dziennika Związków"

RELAX — Popularna gazeta polska wydawana przez Polski Związek Narodowy (Polish National Alliance) w Chicago, doczekała się pięknego jubileuszu 75-lecia: "Dziennik Związkowy" jest obecnie ledwie z trzech tylko dzienników wychodzących po polsku w Stanach (pozostałe to: nowojorski "Nowy Dziennik" i detroicki "Dziennik Polski"), kontynuującym w dodatku tradycję jednej z najstarszych polonijnych gazet, "Zgody" — sięgających roku 1881.

"Dziennik Związkowy" został powołany do życia w okresie wielkiej popularności polskiej prasy "Zgoda" wiodła wówczas prym wśród gazet polonijnych — wychodząc w nakładzie 100 tys. egzemplarzy) w roku 1908, by sprostać społecznemu zapotrzebowaniu. Polska emigracja w Stanach w pierwszych dwóch dekadach naszego wieku wrosła trzy i półkrotnie; dla tych rzeszy Polonii gazetą w rodzimym języku była prawdziwym chlebem powszednim.

Jeszcze u progu lat dwudziestych w Stanach wychodziło 14 tygodników o łącznym nakładzie prawie półtora miliona egzemplarzy. "Dziennik Związkowy" konsekwentnie reprezentował linię silnej i wpływowej organizacji, Polskiego Związku Narodowego, która była jego wydawcą, odbijając na swych łamach całą historię tamtych lat, wewnętrznych dyskusji i sporów środowiska polonijnego, które miało do rozwiązania wiele istotnych własnych spraw, a także, i przede wszystkim, walkę o prawa i przywileje dla polskiej grupy etnicznej w społeczeństwie amerykańskim.

Lata trzydzieste nie były jednak łatwe dla polskiej prasy: u progu lat czterdziestych, przed przystąpieniem Stanów do wojny, wychodziło już tylko 10 dzienników, jakkolwiek jednocześnie znacznie wzrosła liczba periodyków miesięcznych i kwartalnych dla wyspecjalizowanych grup i środowisk. Napiły nowej emigracji to zakończenie II wojny światowej zdecydowanie ożywił prasę polonijną i przyniósł zastrzyk nowych sił. Z tej generacji pochodzi obecny redaktor naczelny "Dziennika Związkowego", Jan F. Krawiec, zarazem aktywny publicysta polonijny.

Prasa polonijna, jako taka, boryka się dziś z poważnymi problemami: maleje dramatycznie ilość polskich tytułów na amerykańskim rynku, żywot nowopowstających jest zwykle krótkotrwały. Jest to rezultatem oczywistego procesu asymilacji Polaków do nowych warunków, wychowywania w miejscowym języku i tutejszej kulturze nas-

tepych pokoleń. Coraz mniej Amerykanów polskiego pochodzenia mówi i czyta po polsku, coraz mniej, niestety, czuje też potrzebę sięgania po polską prasę.

Na tym też warto widzieć rolę i znaczenie "Dziennika Związkowego" — gazety, która jako jedna z bardzo niewielu zachowuje historyczną ciągłość tradycji polonijnych — i stara się służyć wytrwale wszystkim tym czytelnikom, którzy pragną pozostać przy swoim rodzinnym języku. W ogromnej chęci chęci społeczność jest "Dziennik Związkowy" gazetą jedyną, przynajmniej, czytana wernie i systematycznie przez niemałe rzesze rezydujących tu Polaków.

Obecna redakcja "Dziennika Związkowego" odbija zresztą znakomite strukturę i stan ducha dzisiejszej Polonii amerykańskiej. Gazecie patronują zastrzeni i doświadczeni działacze Polskiego Związku Narodowego, z dr Edwardem Różańskim na czele, świadkowie naucej niemałej części dziejów pisma i życia samej Polonii. Profil gazety kształtują natomiast ludzie pokolenia wojennego, pamiętający całą złożoną polonijną historię powojenną, jak redaktor i czołowy publicysta, Jan F. Krawiec. Trzon zespołu stanowią jednak ludzie młodzi, nie wyliczając przedstawicieli najnowszej emigracji, doby po-Solidarnościowej i stanu wojennego w Polsce.

Ta żywa "arka przysiężna" różnych polonijnych generacji

zapewnia niewiarygodną górną pozycję i nym autorem tego przyszłość. Proponie nowych, m. utrzymywanie jętkimi wczesniejami chęciogawo. Do poprzez madre nie tej "jedności gazeta ma szanse owych trudnych przeżywa cała owych, bycia, trudnościami znanikającym tryniczym.

Jednocześnie na przemawia i kategoriomale i trzymamipolonia Stanach, i to za w imię zachowan kontynuowaniamyimi falami em podkreślenia wiaty polonijnej wanej w jej widowym języku. temu szczytnie, łatwemu zadaniu, najbliższej przelowi i wydawcom, stać.

Zapozyczyć z prasy amerykańskiej dane o sytuacji w USA, a także historia i bardzo zaskakująca Związkowego LUDU utrzymują z tym pismami kierownictwo serdeczne gratulacje

Z kroniki SPK - S. P.

SP. JERZY ORZESZKO, ur. 19-12-1915, dziedziczenie dnia 11-08-83 i pochowany został 29 dnia w grobowcu SPK na cmentarzu Gethemard. W 1939 r., a po kampanii wrześniowej dostał się do woły sowieckiej, z której wraz z Armią Generalną, poprzez Błiski Wschód i Afrykę podąży do Italii. Brał udział w walkach II-go Korpusu we Włoszech i Monte Cassino. Za zasługi na polach bitwy odznaczony Krzyżem Walecznych, Krzyżem Zasługi i Turmerie Monte Cassino i innymi odznaczeniami alianckimi. Dosłużył się stopnia majora Polskich Sił Czerwonych i był adiutantem 4-go pułku pancernego w zonych działaniach wojennych został Komendantem jego godne postępowanie uzyskał mu wielkie zasługi w czasie służby wojskowej jak również w zawodowym i towarzyskim na emigracji. Odszedł Kolega lubiany przez wszystkich, wielki patriota, wielki gołębkiej kulturze, który pozostał w sobie i nie grono szczyrch przyjać. Cześć Jego pamięci.

SWIETO NIEPODLEGŁOŚCI BRAZYLII 15 września odbyło się tradycyjnie jak w poprzednich na Avenida Tiradentes. Delegacja naszego Koła SPK udział w defiladzie ze sztandarem przed władzami i cywilnymi. Sztandarowym w dniu tym Franciszek Kubiak.

UWAGA! — Wszelką korespondencję: listy, czek, Pagamento, prosimy adresować i przekazywać na: VICENTINA LTDA. — Alameda Cabral 846, Caixa Postal 100. Telefone: 222-1057 (PABX) — 80.000 Curitiba - PR.

GODZINY PRZYJĘĆ: Od poniedziałku do piątku: od 7,30 do 11,00 i od 13,00 do W soboty: od 8,00 do 10,00.

PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1983
Poczta zwykła:
W Brazylii — za rok 1983
W krajach północno i połudn.-amerykańskich
W Europie, Azji i Oceanii
Cena egzemplarza

Órgão de propriedade da Congregação da Missão e editado pela Gráfica Vicentina Ltda.

EXPEDIENTE: "LUD" Registrado no Cartório de Títulos e Documentos do 1.º Office de Curitiba. Livro "SP" N.º 128 de 9-12-1946. Averbação sob N.º 62.090 de 22-8-1962. Registrado no Instituto Nacional de Propriedade Industrial — Protocolo 12.074 de 29-1-1974.

XV JAMBOREE

W Kanadzie, w parku prowincjalnym Gór Skalnych, położonym od Calgary 90 km na zachód, było się dnia 4 lipca br. uroczyste otwarcie XV Jamboree (Światowy Złot Skautów) z udziałem 600 uczestników z ponad 80 krajów świata.

Wyraz Jamboree pochodzi z naczeka murzynów i oznacza zebrań afrykańskich i oznacza zebranie szczerami chęcią. Do słownictwa skautowego wprowadził go w 1908 roku R. Baden-Powell.

Gospodarzem tego Jamboree był Skauting Kanadyjski choć z urzędu organizuje je Światowy Złoty Skautowy.

Po zakończeniu Jamboree odbyła się Światowa Konferencja, 18-22 lipca, w Dearborn, Detroit — najniższą władzą koordynującą prace skautowej na świecie.

Rzeczy ciekawe i prawdziwe

TANIEC DOLARA

W przeciwieństwie do polityków, maklerzy giełdowi nie wiedzą, co to jest słodka bezczynność i okres wakacyjnej kanikuli. Przeciwnie. Właśnie w połowie gorącego sierpnia ci, których zmogły upały i wykazali brak czujności, ponieśli podczas giełdowych operacji największe straty. Najpierw dolar wzniósł się na niebotyczne wysokości, szczególnie wobec franka francuskiego i zachodniemieckiej marki, by zaraz potem równie szybko zacząć obniżać swój kurs. Ostatnio nastąpiła ponownie zmiana. Gracze, którzy nie zorientowali się w porę, musieli do tego interesu sporo dopłacić.

Ostatni, przejściowy spadek kursu dolara miał tylko jedną przyczynę. Amerykański Urząd Rezerwy Federalnej podał do wiadomości, że ilość pieniądza w obiegu zmalała o pół miliarda dolarów, podczas gdy oczekiwano raczej wzrostu. Oznacza to, że tutejsza stopa bankowa na razie pozostanie bez zmian. Amerykańskie banki i dolar stają się nieco mniej atrakcyjne jako środek lokatywa kapitału. Stąd te dość gwałtowne ruchy kursów walut na światowych giełdach.

Nikt nie ma jednak wątpliwości, że obecna sytuacja przejściowej obniżki kursu amerykańskiej waluty nie potrwa długo, a giełdowa huśtawka będzie się powtarzać. Ożywienie gospodarcze w Stanach Zjednoczonych i potrzeby rozdętego budżetu federalnego zmuszą Urząd Rezerwy Federalnej do pompowania coraz większej ilości pieniądza w gospodarkę krwioobiegi. Z drugiej strony, by uniknąć ponownego wzrostu inflacji, bank centralny będzie musiał ponownie podwyższyć swoją stopę procentową. Dolar znowu stanie się bardziej atrakcyjny.

Taki rozwój wydarzeń oczywiście nie może cieszyć nikogo, ani w Europie, ani w krajach rozwijających się. Amerykanie nie wydają się jednak szczególnie zmartwieni kłopotami innych. Polityka Ronaldie Reagana z wewnętrznego punktu widzenia przynosi przecież niezłe rezultaty. A w Waszyngtonie sądzą, że co dobre jest dla Ameryki, musi być dobre także i dla świata.

Paweł Tarnowski

ODWIECZNE PRZELOTY PTAKÓW

Dalekie jesienne przeloty ptaków są tajemnicą interesująca ludzi od wieków. Ukuto wiele teorii co do tych przelotów. Oto kilka:

Dlaczego żurawie i bociany lecą w "kluczach" a szpaki ławą?

Lot w szyku uporządkowanym ma na celu osiągnięcie średniej szybkości, najbardziej odpowiedniej dla całego stada. Chodzi o podciągnięcie najsłabszych i przyhamowanie najsilniejszych.

Jak wysoko lecą ptaki? Przed okresem rozwoju lotnictwa krały fantazyjne pogłoski o wysokości, na której wędrują ptaki przelotne. Obecnie wiadomo, że mniejsze, na wysokości 300 metrów, duże: 1 000 m. Spotykano jednak gęsi, przelatujące nad Mount Everestem.

Z jaką szybkością lecą ptaki? Szpaki: ok. 75 km na godzinę; słonki przelatuja w ciągu noce 400 - 500 km; bociany — 200 km. Kroniki zanotowały, że sokół należał do Henryka IV przeleciał w ciągu jednego dnia z Paryża na Maltę, czyli 700 km.

Dokąd lecą?

Utarło się przekonanie, że większość europejskich ptaków zimuje w Afryce. Sąd ten jest częściowo tylko słuszny, ponieważ wiele gatunków, jak np. drozdzi, rudziki, mewy i inne, zimują w południowo-zachodniej Europie, bądź tylko na północnych wybrzeżach Afryki (Algier, Maroko). W głąb Afryki odlatuje tylko część gatunków.

Dlaczego one nie błądzą?

Teoria "uczenia się" drogi od starszych ptaków wytrzymała ewentualną krytykę tylko w przypadku stad rodzinnych, np. u gęsi. Ale choćby u szpaków młode wędrują wcześniej. A kukulka? Ten przyswojony ptak wylega się przecież w gnieździe innego gatunku i nie styka się w ogóle z rodzicami.

Ciekawa jest teoria polskiego uczonego, prof. Wojtusia, według której ptaki miałyby widzieć promienie podczerwone, niedostępne dla ludzkiego oka. Leca one jesienią w kierunku południowym, gdy nagrzane tereny południa powinny stać się wrodzaj w rodzaju jasno świecącej łuny.

JĘZYKI ŚWIATA

Ludzie na świecie mówią wieloma językami. Takich języków, jakie za ojczyznę uznaje więcej niż milion osób, jest 143. Najwięcej ludzi, bo około 800 milionów, posługuje się na co dzień językiem chińskim. Językami ojczystymi dla ponad 100 milionów ludzi, są: angielski (ok. 350 milionów), rosyjski (ponad 200 milionów), hindu (jeden z 14 państwowych języków w Indiach — ok. 200 milionów), hiszpański (ok. 200 milionów), niemiecki (ok. 120 milionów), bengalski (używany w Indiach i Pakistanie — ok. 110 milionów), japoński (ok. 105 milionów), arabski (ok. 105 milionów), portugalski (ok. 105 milionów).

Wśród głównych języków świata język polski zajmuje 21 miejsce. Więcej jeszcze ludzi mówi językami: malajsko-indonezyjskim (ok. 85 milionów), francuskim (ok. 80 milionów), włoskim (ok. 60 milionów), urdu (w Pakistanie i w Indiach — ok. 55 milionów), telugu (w Indiach — ok. 50 milionów), tamilskim (w Indiach i na Cejlonie — ok. 46 milionów), koreańskim (ok. 46 milionów), marathi (w Indiach — ok. 44 milionów), jawańskim (w Indonezji — ok. 43 milionów).

Liczba wszystkich dotychczas poznanych języków świata wynosi około 2 500.

4 - 10 WRZEŚNIA TARGI LIPSKIE

W dniach od 4 do 10 września odbyły się Międzynarodowe Targi Lipskie — Jesień 1983. Wzięło w nich udział około 6 tysięcy wystawców z 50 państw — w tym z 13 krajów socjalistycznych, firmy z 21 uprzemysłowionych państw kapitalistycznych — m. in. z Austrii, Belgii i Danii, Finlandii, Francji, Japonii, RFN, USA, Wielkiej Brytanii, Włoch oraz z Berlina Zachodniego. Wystąpiły też z ekspozycjami firmy z wielu państw rozwijających się — Brazylii, Egiptu, Indii, Syrii, Libanu i innych.

Maszyny i urządzenia dla przemysłu chemicznego, zwłaszcza dla przetwórstwa tworzyw sztucznych zaprezentowało 800 wystawców z 23 państw. Maszyny włókiennicze z zastosowaniem mikroelektroniki w technice napędowej, z automatyzacją prac pomocniczych, przedstawia producenci z 18 krajów. Z maszynami poligraficznymi wystąpiło 14 państw. Ekspozycja pojazdów drogowych, urządzeń warsztatowych, stacji benzynowych, była prezentowana przez około 200 wystawców.

Polskę reprezentowało na jesiennych targach lipskich 26 przedsiębiorstw handlu zagranicznego — wobec 20 w roku ubiegłym. Szczególnie bogato były eksponowane takie branże jak: motoryzacyjna, chemiczna, tekstylna, odzieżowa, szkło i ceramika.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

W Pucharze Ameryki znane są już jedenastki, które spotkają się w półfinale, a mianowicie: Brawa grać będzie z Paragwajem dwa mecze, zaś Peñarol z Urugwajem. Zwycięscy tych meczów wejdą w grę w meczu finałowym.

Klub Flamengo skontrałował doskonałego bramkarza argentyńskiego — Ubaldo Fillol, liczącego 32 lat za sumę 250 tys. dolarów. Transfer gona się dopiero koncem br. Dotychczasowy bramkarz Flamengo Raul pozegnana się z boiskiem właśnie z koncem roku. Poza tym Flamengo nabył ku nowych piłkarzy: Tita, Guto, Cleo, Lucio, Heider, Edmar i Claudio Adão, wykorzystując pieniądze jakie otrzymał z transferu Zico.

Klub Palmeiras skontrałował środkowego pomocnika Baltazar od Grêmio gausowskiego plażarza 150 mln. kruczeirow. Palmeiras odczuwał do brzo brak dobrego pomocnika.

Emerson Fittipaldi, który od kilku lat wycisnął się z wyścigów samochodowych Formula 1, zdecydował się wrócić na tor wyścigowy. Wszystkie dane zależało od kontraktu jaki mu ofiarują zainteresowane grupy automobilowe.

W Pucharze Europy zanotowano następujące wyniki: Roma - Goetemburg 3x0, Liverpool - dense (Dania) 1x0, Lech (Poznań) - Atletico Bilbao 2x0, Rapid Wiena - Nantes (Francja) 3x0, Ajax (olandia) - Olimpikos (Grecja) 0x0.

Puchar UEFA przyniósł wielką niespodziankę postaci porażki Real Madrid, który przegrał ze arcią z Pragi 2x3, Trabzonpor (Turcja) - Inter-nationale 1x0, Vitoria Guimarães (Portugalia) - on Villa z Birmingham 1x0.

W międzynarodowym mitnygu lekkoatletycznym rozegranym w Koblenjii (RFN) bohaterem amerykański biegacz Edwin Moses, który uswoił nowy rekord świata w biegu na 400 m. Wioszech w czasie 47,02 sek. Jest to 85 z kolei zwycięstwo Mosesa na tym dystansie.

Anatoli Karpow, sowiecki mistrz szachów wy-zasługi z Turnieju Wielkich Mistrzów który odbył się w mowierze (RFN). Zarobił on 10 tys. marek i zdol-jora Polskich 11 punktów na 15 możliwych.

Światowy związek hokeja na lodzie przyjął do-tań Komen-darstwo grona dwóch nowych członków drużyny Taj-ono i Hongkongu. Natomiast Międzynarodowy-mitet Olimpijski zaprosił Tajwan na Igrzyska w Angeles (1984 r.).

W pływackich mistrzostwach świata, które-ty były się w Rzymie — superasem okazał się pływ-Michael Gross (RFN), bijąc dwa rekordy-łata na 200 m stylem delfinem i kraulem oraz-a rekordy Europy. Razem zdobył on 4 złote-diale.

H. KAMINSKI & CIA. LTDA.

JÓIAS RELÓGIOS ÓTICA (ÓTICA MODERNA)

RUA XV — 430 TELEFONES: 223-4475 e 222-5116

CURITIBA

PARANÁ

Uma revista antiga com uma dinâmica nova

CONTENDO 48 PAGINAS - MENSAL - FORMATO MAIOR E CAPA COLORIDA

PARA RECEBE-LA BASTA ESCREVER PARA:

GRÁFICA VICENTINA LTDA. ALAMEDA CABRAL, 846 CAIXA POSTAL, 988 80000 — CURITIBA — PARANÁ

ASSINATURA PARA 1983 — APENAS Cr\$ 2.300,00

(Remeter Cheque Bancário-pagável em Curitiba, Ordem de Pagamento, Vale Postal ou Valor Declarado à Gráfica Vicentina Ltda.)

27 NIEDZIELA ZWYKŁA

EWANGELIA WEDŁUG ŚW. LUKASZA — 17, 5-10

✠ Powiedzieli Apostołowie do Pana: Spraw, żeby nasza wiara była większa. A Pan odpowiedział: Jeżeli będziecie mieli wiarę nawet taką tyką, jak ziarno gorczycy, to gdy powiecie temu oto drzewu sykomory, żeby wyszło stąd z korzeniami i przeniosło się do morza, to was postucha. Jeśli ktoś z was ma stągiew zajmującego się orką lub pilnowaniem stada, to gdy ten wróci z pola, czy mówi do niego: Chodź szybko i siadaj do stołu? Czy nie powie raczej: Przygotuj mi coś na kolację, ubierz się i posłuż mi, aż się najem i napiję, a potem ty zjesz coś i napijesz się. Albo czy będzie okazywał jakąś wdzięczność swojemu słudze za to, że zrobił wszystko, co mu polecił? Tak też i wy, gdy czynicie to wszystko, co wam nakazano, mówcie sobie: Jesteśmy sługami nieużytecznymi. Zrobiliśmy to, co powinniśmy byli zrobić.

+

Życie religijne to służba Boża (Rodzina Polanieckich), ale też jest służeniem drugim w duchu miłości. To jest służba Boża. Służyć powinniśmy Bogu w bliźnich naszych, a tak nasładować będziemy Boskiego Mistrza, który "nie przyszedł, by Mu służyć, ale by służyć". Cały wydał się dla dobra drugich. Ilekroć zwracano się do Niego z prośbą, natychmiast odpowiadał: pójde i uzdrowię go. Często Chrystusowi mówiono: "nie trzudź się, ale powiedz tylko jedno słowo, a będzie zdrow mój sługa". Najczęściej jednak szedł mimo, że inni mówili do tych co uciekali się do Boskiego Lekarza: nie trzudź Mistrza. Stąd służenie Pan Jezus mógł do nas powiedzieć: "Dałem wam przykład, jak służyć drugim". A wiemy z wyjaśnienia ewangelii, iż "sługa, nie jest większy od Pana".

Nie tylko Chrystus daje nam przykład służby drugim, ale i Matka Najświętsza. Ona już w Nazarecie wyrzekła te słowa: "Oto ja służebnica Pańska". Stawszy się Matką Bożą, służyła drugim czy to w Betanii swej krewnej, czy w Kanie Galilejskiej — nowożeńcom, choć ja o to nie prosił nikt. Wiedziała jednak z Księg świętych, iż Mesjasz przyszedł służyć drugim. Biermy sobie do serca wskazania Boskiego Zwawiciela i przykład Najsławniejszej Panny, służąc drugim, pomimo tego że jesteśmy sługami nieużytecznymi, bo cośmy powinni uczynić uczyniliśmy. Wstuchujmy się w naukę Chrystusową, by czynić, co nam rozkaże. Uniżajmy się w służbie drugim nawet do najniższych postug, za przykładem Boskiego Mistrza, który w Wieczerniku schylił się do umywania nóg Apostołom, mówiąc: "dałem wam przykład, abyście jak ja uczynili i wy czynili".

P. S. — Przeczytaj! 1 Lekcja: Hebakuk 1, 2-3; 2, 2-4 i 2 Lekcja: 2 Tym. 1, 6, 11-16. P. N.

WSPANIAŁY JUBILEUSZOWY ZJAZD KATOLICKI W OSNY

W pierwszą niedzielę lipca br. przy pięknej pogodzie odbył się Jubileuszowy Zjazd Katolicki w Osny. Uroczystość zgromadziła większość jezuczki niż zwykle, wiotyliczne rzesze Polonii z okregu paryskiego, z Szampani, Burgundii, Pikardii oraz Francji Północnej.

W roku bieżącym przewodniczył zjazdowi legat Ojca św. Jana Pawła II Ks. Arcybiskup Luigi Poggi oraz Ks. Biskup Rousset i Ks. Prałat Bernacki, Rektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji.

Po procesji odbyła się uroczysta Msza św., w czasie której wygłosił homilię Ks. Legat Poggi, który przyniósł błogosławieństwo Ojca Świętego dla pielgrzymów w Osny. Ks. Arcybiskup Legat w homilii wskazał na nieskończenie ważne problemy życia emigracyjnego.

Po nabożeństwie, w czasie którego kilka tysięcy osób przystąpiło do Stołu Pańskiego i przerwie obiadowej, w części artystycznej wystąpił zespół młodzieży ze Szkocji "Rysy".

Uroczyste nieszpory oraz procesja, w czasie której głosił naukę Ks. Prałat Bernacki, zakończyły ten piękny dla Polonii we Francji dzień.

O MELHOR EM PREÇO E SERVIÇOS

TEM DE TUDO PARA O SEU CARRO VIDROS-BORRACHAS-ACESSÓRIOS

MATRIZ: R. Nilo Cairo, 52 - Fone: 222-6565 (PBX) FILIAL 1: R. Cons. Laurindo, 961 - Fone: 224-5374 FILIAL 3: BR 116 Km 105 - Fone: 246-2462

MAŁA RELIGIJOŃŚ W W. BRYTANII

Na zlecenie brytyjskiego Towarzystwa Biblijnego Instytut Gallupa przeprowadził badania opinii publicznej, mające na celu stwierdzenie jakimi jest "stan wiary" w społeczeństwie brytyjskim.

Z badań wynika, że trzecia część społeczeństwa uważa, że chodzenie do kościoła jest nudne, starodawne i nie daje. Większość badanych ma więcej zaufania do policji, wojska i prawa niż do Kościoła. Jednocześnie Kościół wzbudza większe zaufanie niż związki zawodowe.

80 procent społeczeństwa ma w domu Biblię, ale połowa nigdy do niej nie zaglądała. 37 procent badanych stwierdziło, że Kościół powinien jak najszybciej zmienić oblicze. Krytykowali oni przestarzałe i niepotrzebne sżtywnie poglądy oraz oderwanie od rzeczywistości.

Terytorialnie Południowa Anglia stanowi brytyjski "pas Biblii" — w porównaniu z innymi częściami kraju jest tu najwięcej Biblii, a 28 procent badanych chodzi do kościoła przynajmniej raz w miesiącu.

Przedstawiciel Kościoła angikańskiego był zaskoczony dużą ilością osób, które zgodziły się odpowiedzieć na pytania. Dodał: "Jestem gotów zaakceptować krytykę Kościoła przez społeczeństwo, jeśli ono gotowe jest do podjęcia praktycznych kroków w celu przemieszenia prokrów".

Natomiast rzecznik Katolickiego Biura Informacji oświadczył: "Nie sądzimy, że jesteśmy "wapinikami" i wleczmy się w tyle za dzisiejszym dniem. Robimy wszystko, co możliwe aby dotrzymać kroku zmianom zachodzącym w życiu".

CHRZEST AMBASADORA JAPONII PRZY STOLICY APOSTOLSKIEJ

Ambasador Japonii przy Stolicy Apostolskiej Masami Ota, lat 62, przyjął chrzest z rąk kard. J.R. Knoxa, przewodniczącego Papieskiej Rady do Spraw Rodziny, która wzięła na siebie obowiązek religijnego przygotowania japońskiego dyplomaty do przyjęcia katolicyzmu. Ojcem chrzestnym został o. Pitteau, jezuita. "Do tego ważnego kroku Pan przygotowywał mnie od dawna i towarzyszy mi do samego celu" — oświadczył ambasador konwertyta.

Masami Ota po raz pierwszy spotkał kardynała Knoxa przed 25 laty w New Delhi. Ten ostatni był wówczas nuncjuszem apostolskim w Indiach. Był to początek drogi Japończyka ku katolicyzmowi.

APEL JASNOGÓRSKI W INTENCJI PAPIEZA

W stołecznej bazylice archikatedralnej pw. św. Jana Chrzciciela odbył się 16 sierpnia br. pierwszy uroczysty apel jasnogórski w intencji Ojca św. Jana Pawła II. Zapowiedział go Prymas Józef Glemp w swym słowie pasterskim do wiernych stolicy i archidiecezji warszawskiej. Otdąd w Warszawie każdego miesiąca, dnia 16 o godz. 21.00 odbywać się będzie w katedrze warszawskiej apel jasnogórski, poprzedzony modlitwą oraz rozważaniem nauki papieskiej, a z biskupim. Na miesięczne apele będą zapraszane poszczególne grupy społeczne.

KOŚCIOŁ DZISIA

PAPIESKIE WYSTAWY

Z okazji drugiej pielgrzymki Jana Pawła II do ojczyzny, w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie otwarto wystawę dokumentującą twórczość Papieża-Polaka. Można na niej prześledzić kolejno pierwsze artykuły i publikacje, jakie przysły Papież ogłaszał w pismach i periodykach, następnie jego dzieła z zakresu filozofii, teologii, etyki i nauk społecznych. Ekspozycji towarzyszy bogaty wybór zdjęć Ojca św. z różnych okresów jego życia. Znalazł się tu także zbiór afiszów teatralnych dramatów Karola Wojtyły, wystawianych na scenach krajowych i zagranicznych.

W Wadowicach — miejscu urodzin i pierwszych lat nauki Karola Wojtyły otwarto dwie wystawy. Pierwsza z nich nosi tytuł "Podróż apostolskie Jana Pawła II, druga "Jan Paweł II w filatelistyce".

W Kościele pw. św. Krzyża we Wrocławiu czynna jest wystawa plastyczna zorganizowana dla uczczenia obecności w tym mieście Jana Pawła II w czasie jego drugiej pielgrzymki do Polski. W wystawie bierze udział 103 autorów (profesjonalistów i amatorów), którzy zgłosili 260 prac z różnych dziedzin sztuki: malarstwa, grafiki, rzeźby, tkaniny i ceramiki.

W SKRÓCIE

— W siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku zostanie umieszczona figura św. Agnieszki z katolickiej parafii w Nagasaki. Dwumetrowej wielkości figura przetworzona w bombę atomową w Nagasaki wybuchła w odległości ok. 500 metrów od kościoła, w którym znajdowała się figura. Szczerą narażenie wysoką temperaturę doznała jedynie uszkodzenia prawego ramienia.

— Generalny Sekretarz związku ds. katolickiego w Tajlandii oświadczył w wywiadzie dla radia Watykańskiego, że w Kraju tym trwają przygotowania do utworzenia pierwszego

katolickiego... stolicy, Bangkok... wyższych państw... ni w Tajlandii... na 100 p... dydatów na ok... Co roku na ok... w celu proporcje... uczelnie państw... ekowych, przyjął zaledwie... łpoczęł i... da 517 p... gająz się... trydziesiąt... m rokiem...

— Konferencja... Anglii i Wali... cjalna instrukt... ską w sprawie... dzieci niepopr... chicznie. W... kreslono, że... sprawne psych... ne do wiary relig... mowania sakram... 28... jest konieczne... Statystyki... pytania katolick... 9).

— Malżeń... Zmłaza... 2 700 w 198... nie licząc... się rozwi... 47 500 w... ZDOLNE... Polki są... zatrudnion... nie zmalał... dalsze 3...

— Władze pol... niowej Afryki... ciami karnymi... by Durbanu... Denzina ko... niem niż m... Z rosnac... żołnierzy pod... umi obić... ku lat ni... I I POK... Ostatnie... odza z 1978... nowi 66 p...

— Clement... wodniczący Kon... Zagranicznych... większość człon... postanowiła... gresowi wniośn... nie przepisu... sprzed 116 lat... prezydentowi... znych przyn... noczonych mia... stawicielej... przy Watykan... Stanów Zjedno... da jedynie sta... ra przy Stolicy... a Stolica Apost... stałego przedsta... Konferencji Episk... Dodajmy, że W... muje obecnie sta... matyczne ze 115...

W DOMU... Niewiele dom... obiecie dom... przy kuch... za zajmuje... z dziećmi i... ścię najwięz... we pochana... lennie, nie w... ych przyn... Nie wiadc... gospodarow... jedwie 6 god... ów.

KONKUR... Ustalono j... narodowego... przy odbecie... października... Najistotnie... u górnej g... Hattio 30, a... lekzeniu st... Obecnie... kturn, dwie... raz jego um... Przewidyje... we zasady... szym.

Boutin MAIOR ESTOQUE E MELHOR PREÇO DA PRAÇA ATACADO E VAREJO ADUBOS BOUTIN LTDA. Avenida 7 de Setembro, 2.064 - Fone: 264-0000 Caixa Postal, 1130 - Teleg.: "PROAG" 80 000 - CURITIBA - PARANÁ

Kobiety w Polsce trochę cyfr

(NA PODSTAWIE OFICJALNEJ STATYSTYKI)

Kobiety w Polsce stanowią większość. Jest ich 5 mln. Statystycznie rzecz traktując, od kilku na 100 panów przypada średnio 105,2 pań. Ale proporcje nie są jednakowe dla wszystkich grup wiekowych, bo dziewczęcynek rodzi się mniej niż chłopów. Na 1 000 urodzonych niemowląt przypada 517 przedstawicieli rodzaju męskiego. Nie sążniami się oni jednak płcią silniejszą, bo już okrzydzyście proporcje te się wyrównują i z każdym rokiem zmieniają się na ich niekorzyść.

KLASY WIEKU, DZIECI

Najwięcej jest kobiet młodych w wieku 25 - 29 w wieku rozrodczym (15 - 49) jest 9,1 mln kobiet. Pierwsze dziecko rodzą zwykle w wieku 21 - 28 lat, drugie w wieku 24 - 25 lat, a trzecie w wieku 28.

Statystycznie posiadają 2,4 dziecka, przy czym rodzina wiejska ma ich więcej (2,9) niż miejska (1,9).

MALŻENSTWA

Zmalała liczba zawieranych małżeństw z 700 w 1981 r. do 315 800 w ubiegłym. Niestety, śnie też liczba małżeństw nieudanych, które kończą się rozwodem. Z 40 200 w 1981 r. wzrosła ona do 47 500 w roku minionym.

ZDOLNE, PRACOWITE

Polki są zdolne i pracowite. Stanowią 43,3 procent zatrudnionych w gospodarce, choć ich zatrudnienie zmalało ostatnio o 2,1 procent w 1981 roku dalsze 3 procent w 1982 r.

WYKSZTAŁCONE

Polki w kraju są coraz bardziej wykształcone. szereg lat obserwuje się większe tempo zatrudnienia kobiet z wyższym i średnim wykształceniem niż mężczyzn — inżynierów i magistrów. Z rosnącą wiedzą i kwalifikacjami kobiet nie widać w parze awans zawodowy. Niezmiernie trudniej im dobrać się kierowniczym stanowisk, zaś od czasu do czasu ktoś badał struktury ich zarobków.

I POKRYWZDZONE

Ostatnie dane GUS na temat płac kobiet pochodzą z 1978 r., kiedy to średnie kobiece zarobki wynosiły 66 procent średnich zarobków mężczyzn.

W DOMU

Niewiele ostalo się z dotychczasowej wiedzy o obciążeniu domowej. Wiadomo, że stół ona obciąża kuchni od 35 min. do 2,5 godz., że sprzątnięcie zajmuje jej dziennie ok. 35 min., a na rozmowę z dziećmi i zajęcie się ich sprawami może poświęcić najwyżej kwadrans. W sumie zajęcia dobowe pochłaniają kobiecie 4 godziny i 10 minut lennie, nie wliczając w to stania w kolejkach, z których przynosi ok. 5 kg zakupów.

Nie wiadomo ile potrafi dziś Polka w kraju gospodarować czasu dla siebie. Śpi średnio 6 godzin na dobę i coraz więcej pali papierosy.

KONKURS CHOPINOWSKI 1985

Ustalono już i zatwierdzono regulamin XI Międzynarodowego Konkursu im. Fryderyka Chopina, który obecnie odbywa się w Warszawie w dniach od 1 do 10 października 1985 roku.

Najistotniejsze zmiany w stosunku do regulaminu poprzednich konkursów polegają na obniżeniu górnej granicy wieku uczestników do lat 28 (dotychczas 30, a wcześniej nawet 35 lat) oraz na zwiększeniu stopnia trudności pierwszego z 4 etapów konkursu.

Obecnie każdy kandydat wykoną na wstępie koncert, dwie Etudy i Scherzo, co da dość jasny obraz jego umiejętności.

Przewiduje się także zmiany w systemie ocen. Zasady ustalane zostaną w terminie późniejszym.

RZECZPOSPOLITA W DOBIE JANA III WYSTAWA W ZAMKU KRÓLEWSKIM

Uroczyste obchody 300-lecia odsieczy Wiedniańskiej zainaugurowane zostały 29-VIII wielką wystawą na Zamku Królewskim w Warszawie pn. "Rzeczpospolita w dobie Jana III". Otwarcia wystawy dokonał przewodniczący Rady Państwa prof. Henryk Jabłoński. Wśród pierwszych zwiedzających znajdowali się posłowie na Sejm, historycy, ludzie nauki i kultury, przedstawiciele Episkopatu Polski, generałicia, władze Warszawy.

Obecni byli ambasadorowie Austrii i Turcji. Jest to największa ekspozycja archiwalna — powiadają oprowadzając gości dyr. Zamku Królewskiego prof. Aleksander Gieysztor — nie tylko w dobie powojennej ale w bieżącym stuleciu.

Zgromadzone ich bardzo wiele — aż 954 rękopisy, starodruki, grafiki, mapy, portrety i pieczęcie, pokazujące polską państwowość w XVII wieku. Jest to największa wystawa archiwalna po wojnie. Materiały do niej wypożyczono z Archiwum Głównego Akt Dawnych, licznych bibliotek i muzeów w całym kraju.

W salach zaprezentowano za pomocą map i rycin ziemie należące do Rzeczypospolitej, jej władze, a więc Sejm. Senat i urzędy centralne, samorządy lokalne, wojsko i kościoły. Dokumenty pokazują oblicze oficjalne, ale i codziennosc państwa polskiego w ostatniej ćwierci XVII w. Można się z nich dowiedzieć jak przygotowywano sejmy i sejmiiki, porządek ich obrad, a nawet jak do nich zasiadano. Z portretów patrzeć na zwiedzających wysocy urzędnicy państwowi, obejrzać można nawet oryginalną grę heraldyczną i dokument nobilitacyjny za zasługi wojenne.

Trzeci Pokój Królewiczowski poświęcono królowi jako głowie państwa, instytucji, a w sali Senatorskiej, urządzonej w sposób przypominający jej dawny wygląd, przedstawiono najokazalsze dokumenty królewskie, m. in. akt elekcji Michała Korybuta Wiśniowieckiego, ozdobiony licznymi pieczęciami.

Druga część wystawy, "Od Kamieńca do Wiednia" pokazuje dzieje wojen z Turcją. Trudno opisać tu poszczególne dokumenty, wymieńmy choć najoryginalniejsze: odczynny rysunek Jana III, przedstawiający sztyk wojsk pod Wiedniem z dopiskiem króla "tak bym zwycięzić i" i oryginalny 4 pism sułtańskich — prawdziwe dzieła sztuki kaligraficznej. Najdłuższe ma aż 3 metry. Ciekawy jest też zbiór pism ulotnych, zastępujących dzisiejsze gazety, a przedstawiających opis victorii w językach europejskich. Już wówczas przykladano dużą wagę do propagandy. Dbał o nią również król Jan III.

NOWA LOKOMOTYWA Z "CEGIELSKIEGO"

Drużyna kolejarzy odebrała 31-VIII z Fabryki Lokomotyw i Wagonów Zakładów Przemysłu Metalowego "H. Cegielski" w Poznaniu pierwszy egzemplarz nowej lokomotywy elektrycznej o mocy 2 tysiący kilowatów, przeznaczonej do obsługi pociągów pasażerskich i towarowych na liniach PKP. Jest to lokomotywa jednoczołnowa, którą załoga "Cegielskiego" wykonała w bardzo krótkim czasie półtora roku.

W styczniu ub. roku Ministerstwo Komunikacji zwróciło się do poznańskich zakładów z prośbą o uruchomienie produkcji lokomotyw elektrycznych mniejszej mocy, w związku ze zmianą struktury przewozów na PKP. Dotychczas zakłady "Cegielskiego" wytwarzały lokomotywy elektryczne o mocy 4 tysiące kilowatów, przystosowane do cięższych składów pociągów.

Nowa lokomotywa odznacza się wieloma walorami technicznymi i eksploatacyjnymi, a dla przewozów PKP będzie bardzo opłacalna. Można ją stosować do ruchu pasażerskiego i do lepszych pociągów towarowych, w których dotąd stosowano lokomotywy o większej mocy. Do końca br. "Cegielski" wykona 10 tych lokomotyw a w roku przyszłym i w następnych około 40 szt. rocznie.

"PEN-CLUB" WZNOWIŁ DZIAŁALNOŚĆ

30 sierpnia na podstawie decyzji władz miasta stołecznego Warszawy wznowił swoją działalność, zawieszony od grudnia 1981 roku Polski Klub Literacki "Pen". Równocześnie prezydent miasta Warszawy powołał zarząd tymczasowy, który do czasu zwołania walnego zgromadzenia kierował pracami tej ważnej i zasłużonej dla kultury narodowej organizacji.

Więści z Polski

SOLIDARNOSC ZACHODNICH MATEMATYKÓW Z POLSKIMI NAUKOWCAMI

Międzynarodowy Kongres Matematyków który odbył się w Warszawie w dniach od 16 do 26 sierpnia, przebiegł pod znakiem protestu przeciwko przesładowaniu polskich naukowców.

Wielu zachodnich matematyków uczestniczących w Kongresie, wystąpiło w obronie polskich kolegow, represjonowanych ze względów politycznych. Około 150 zachodnich naukowców zwróciło się do władz PRL z apelem o uwolnienie 29-letniego Grzegorza Ciecierzki, asystenta w Instytucie Matematyki na Uniwersytecie Warszawskim. Został on aresztowany 11 sierpnia i przebywa obecnie w areszcie śledczym, przy ul. Rakowieckiej.

"Wykorzystywaliśmy i w dalszym ciągu będziemy wykorzystywać wszystkie możliwości aby jeździć do Polski lub zapraszać na Zachód polskich kolegow, wysłać im książki, czasopisma itp."

Dla międzynarodowej opinii publicznej jest dzisiaj rzeczą oczywistą, że wolskowy rząd w Warszawie opiera się wyłącznie na przemocy, skierowanej przeciwko jasno wyrażonemu aspiracjom o ogromnej większości narodu polskiego. Trwają procesy polityczne i represje w środowisku akademickim, wymierzone w studentów, wykładowców i naukowców. Według posiadanych przez nas informacji co najmniej 60 matematyków internowano lub uwięzono w pierwszym roku stanu wojennego.

W wyjasnieniu stwierdzono, że znajdujące się na liście osoby prowadzą, rzekomo działalność nie dająca się pogodzić z ich statusem studentów i pracowników naukowych. Lista nosi datę 18-07-83.

Uczestnicy Międzynarodowego Kongresu Matematyków wyrazili oburzenie z powodu przybawienia pracy wielu polskich naukowców. Ku irytacji władz PRL, trwającej do 24 sierpnia w Warszawie Międzynarodowy Kongres Matematyków stał się sceną licznych wystąpień w obronie wolności, nauki i praw człowieka w Polsce. Pewnie dlatego oficjalne środki przekazu tak skąpo informowały o obradach Kongresu.

Z POZNANIA NA KAHLENBERG

Poznański mistrz rzemiosła artystycznego Zygmunt Kościński ukończył prace przy 3 witrażach przeznaczonych dla barokowej kaplicy na wzgórzu Kahlenberg w północno-wschodniej części lasu wiedeńskiego. Stąd, w przeddzień rozprawy z turecką potęgą, ogłaądał okolice król Jan III Sobieski; w kaplicy modlił się o zwycięstwo.

Jeden z witraży przedstawia herb Sobieskiego, na drugim widoczny jest herb papieski. Trzeci, okrągły witraż o średnicy ponad półtora metra, z wizerunkiem Matki Boskiej Częstochowskiej, został umieszczony nad wejściem do kaplicy. Miniaturowy witraż, również wykonany przez Z. Kościńskiego, zostały wręczone — jako dar rzemiosła polskiego — Janowi Pawłowi II 10 września podczas spotkania na Kahlenbergu z grupą Polaków uczestniczących w obchodach 300-lecia zwycięstwa pod Wiedniem.

MISTRZOWSKI RECITAL

Na 38 Międzynarodowym Festiwalu Chopinowskim w Dusznikach wystąpił z recitalem w dworcu Chopina znakomity artysta, rodak z Belgii, Stefan Askenaze.

Sędziwy pianista, urodzony w 1896 r. w Lwowie, uczeń Emila Sauera, był później przez wiele lat profesorem w konserwatorium w Kairze, a następnie osiadł na stałe w Belgii, przyjmując w 1951 roku obywatelstwo tego kraju. Wystąpił także na 30 Festiwalu w Dusznikach w 1975 r. I tym razem jego wizyta stała się wydarzeniem w życiu muzycznym.

IRMÃOS HAUER & CIA. LIMITADA

R. José Bonifácio, 66 — Fone: 222-7744

FERRAGENS EM GERAL

ESTACIONAMENTO GRATUITO ½ HORA (Silva)

Bronze, latão, cobre, alumínio em barras, chapas e tubos, chapas inox — Ferramentas Gedore, Corneta, Stanley, Motores elétricos, colas e adesivos Alba, pregos e arames, cordas de nylon e sisal, lona plástica, tintas e vernizes, máquinas elétricas BOSH, telas, painéis e caldeiras de alumínio (linha Hotel).

ROZOK LXIII
DZIS
katoickiego
licy, Ban
ryższych
ni w Taj
o roku na
ydatorów
czelnie
rzyżając
Konferen
ngli i Wali
jalną instr
ka w spr
zicnie nie
niczne. W
reslono, że
orawne p
e do wiary
nawania s
st koniecz
ipowiadają
ytania kato
9).
osunek do
a wartość
słowna, popr
słowno, popr
ownie bry
zawodzenie
ich psychiz
iary i do ko
pierwszym
m rodzin
zobują jedn
strony dusz
etów.
Władze pol
owej Afryki
ami karnymi
Durbanu De
za jego wy
ne dotyczące
nierzy polub
nie w Namibi
urley, przew
rencyj Episk
niowiwoafry
tak zdołają
mowa apar
Clement Zab
dnicyzy Kon
granicznych
erykańskim
większość cz
stanowiła pr
sowi wnioś
zrepius, d
zed 116 lat,
zydentowi S
znych miano
wiciele dypl
Watykanie
mów Zjednoc
jedynie stale
przy Stolicy
olica Aposto
ego przedsta
ferencji Episk
tajmy, że W
obecnie stob
yczne ze 118

ormões em vé — Facas de cepilho — Aço rápido — Lanternas de carboreto — Espetos - 15 qualidades — Lúpulo — erramenta da Polónia — Tamancos — Máquinas para cor-de-cabelo - manuais e eléctricas e para animais — Balanças — Pesos de 1 grama — Cachimbos desde Cr\$ 40,00 até Cr\$ 35 000 — Tri-bondes — Durepox — Bocas de vidro — utelaria de importação — Lupas — Cilindros — Barbantes — Bombas para charrarrão — Alpaca — Prata — Sementes e forragens — Wika — Torreadores de café — Herva Regina.

— A LIBERTY —
80.000 Rua Saldanha Marinho, 148 — Curitiba
RAPIDEZ E SERIEDADE!
trocas de ½ milímetro — Serrinhas Tico-Tico — Antiflope.

W KÓŁKU RODZINNYM

S. LESLAW JEZOWSKI

Zasługi Świętych Polskich dla naszego narodu

(„DUSZPASTERZ POLSKI ZAGRANICĄ”)

Przywiązanie Polaków do sprawiedliwości dała najpełniej wyraz Konstytucja 3 maja z roku 1791, bardziej postępową i demokratyczną niż francuska, która w zdumienie wprowadziła świat.

Nie mogliśmy się w naszych dziejach pogodzić z zaborami, uważając, że są one wynikiem oburzającej niesprawiedliwości politycznej. Zrywaliśmy się do powstań. Dawaliśmy ofiary z krwi i życia, aby zakwitła sprawiedliwość przynosząca Polsce wolność i podległość.

Po odzyskaniu niezależności państwowej życie parlamentarne w wolnym polskim Sejmie to ciągły ból stronnictw politycznych o sprawiedliwość, szczególnie społeczną.

Podczas II wojny światowej, gdy kilka okupowanych państw pogodziło się ze swoim losem a nawet współpracowało z zaborami, my — nie, bo okupacja była gwałtem zadaniem sprawiedliwości.

Umilowanie sprawiedliwości nie zanika u nas i obecnie. Nie zgodzimy się z niesprawiedliwością w każdej formie, będziemy wszelkimi środkami walczyli o jej przestrzeganie zasad sprawiedliwości. Widzimy sprawiedliwość dla każdego pierwsze prawo obywatelskie.

Już w pierwszym miesiącu swego pontyfikatu papież Jan Paweł II kilkakrotnie wypowiedział się publicznie na temat szanowania praw ludzkich, wolności osoby, oparcia stosunków społecznych na sprawiedliwości.

Niektórym Polakom nieobeznym ze swoją przeszłością, przeszcza tym młodszym, może się wydawać, że postulat zaowocowania sprawiedliwości w rządzeniu jest wykwitem myśli intelektualistów i socjalistów. Że jest zdobyczą tych najnowszych prądów intelektualnych i socjalnych. Niech więc oni szczególnie zapamiętają, że już w XV wieku ówczesni polscy i następcy tronu, św. Kazimierz głosił sprawiedliwość w stosunkach społecznych i podporządkowywał swoją działalność.

A św. Kazimierz niech uprasza u Boga, aby Polacy nigdy nie zapomnieli o tym, co się im sprawiedliwie należy, i o co słusznie powinni się upominać.

ŚWIĘTY STANISŁAW KOSTKA

Można powiedzieć, że św. Stanisław Kostka jest najbardziej znanym u nas świętym polskim. Wynika to stąd, że przed jego uroczystością obchodzoną dotychczas 13 listopada, zaczyna się w kościele nowenny, tridua, podczas których zazwyczaj się uczestników tych nabożeństw, zwłaszcza młodzieńców, imieniem św. Stanisława.

Ale można też powiedzieć, że Stanisław Kostka jest świętym polskim znanym bardzo mało. Powód tego zjawiska jest ten, że wszelkie dawniejsze biografie świętego i opierające się na nich kazania przedstawiały go jednostronnie, naświetlając tylko pewne cechy jego charakteru, zwłaszcza umiłowanie czystości, a inne pomijając milczeniem. Dlatego w świadomości wiernych sylwetka duchowa Stanisława uległa deformacji.

(c. d. n.)

KUCHNIA POLSKA

SLEDZIE PO SŁASKU

3 - 4 śledzie, 3 ugotowane na twardo jajka, 1 cebula, 1 papryka, kilka plasterków tłustej kiełbasy, zielona pietruszka, szklanka śmietany, 3 pomidory i ogórek do przybrania (zamiast pomidorów można użyć marynowaną czerwoną paprykę).

Oczyszczone śledzie przepuścić przez maszynkę do mięsa wraz z dwoma jajkami, obraną ze skórki kiełbasą, cebulą i jabłkiem. Dodać śmietany i usiekaną zieloną pietruszkę — masę dokładnie wymieszać, ułożyć na półmisek, przybrać plasterkami jajka na twardo, ćwiartkami pomidora lub paskami marynowanej papryki.

TRZEBA BYĆ MĘŻCZYZNĄ

Wracałem do domu zadowolony. Powodem dobrego humoru był fakt, że kupiłem synkowi obiecane buty z polyskującej skóry. Wyobraziłem sobie jak brzdąc będzie się cieszył, jak mu się będą oczka żarzyły z radości... Drzwi otworzył mi Grzesiek.

— Tatusiu, kupiłeś mi buty? — Kupiłem, syneczku. — Czarne, lśniące? — Czarne, lśniące.

Grzesiek włożył buty i zaczął z nieukrywaną radością podskakiwać. Wtedy z kuchni wyszła żona. Krytycznie przyjrzała się butom i orzekła:

— No, i z czego tu się cieszyć? Przecież są za małe... — Nic podobnego! — zapewniałem.

— Powiedziałam po polsku, że za małe!

— Tak się tobie wydaje. Buty jak na zamówienie, doskonale pasują, są wygodne, prawda syneczku?

— Tak, tatusiu!

— A ja powtarzam, że są za małe! Z pewnością uwierają.

— Ale... chciałem coś powiedzieć, lecz zamilkłem w przekonaniu, że durne będą wszelkie sprzeciw. Zerknąłem na Grześka — w jego oczach dostrzegłem zawód, a także jakby iskierek sztyrdzera. Tak być nie może — zacząłem się w sobie. Postawiłem na swoim, trzeba dać dziecku przykład męskiego charakteru.

— Nie upieraj się — powiedziałem żonie — buty są całkiem owszem, owszem... i basta!

— A ja tobie mówię, że Grzesiek w tych butach nie będzie chodził!

— No, nie straconego — zmilkłem pod jej wzrokiem — jeżeli są istotnie za małe, to wymienię... — Nie warto się przecież pieknieć z powodu takiego drobiazgu.

Nazajutrz w śpiączce pilnych zajęć zupełnie zapomniałem o butach. Opamiętałem się dopiero w domu i strach mnie oblać. Co te raz będzie? Trzeba coś wymyślić...

Tymczasem Grzesiek sięgnął do pudełka, wydobyl z niego buty i założył je.

— Chwileczkę, chwileczkę, synku!... — zawolałem wielce speszony. Wówczas z kuchni wyszła żona i uważnie przyjrzała się butom.

— No, teraz to zupełnie czego innego — stwierdziła autorytatywnie. — Widzisz, jak mu świetnie pasują? Ale zawsze tak bywa, że jeśli ja czegoś nie dopatrzę, nie dopilnuję... Ech, ty safandulo!

— Ale przecież... — Tatusiu, daj spokój! — upomniiał mnie Grzesiek. — Bądź mężczyzną.

Zbigniew Hołduki

CZYTAJMY I POPIERAJMY TYGODNIK "LUD" — JEDYNE PISMO POLSKIE W BRAZYLII!

Jak podróżowano w starożytności

W państwie rzymskim, które w czasach największej swej świetności ogarniało olbrzymie przestrzenie, podróżowano dużo, a nawet dość wygodnie, mimo braku kolei żelaznych i samochodów, a to dzięki doskonale utrzymanej sieci gościńców i wybornie zorganizowanej poczcie państwowej. Do mniejszej straty czasu w ciągu podróży przyczyniali się także brak szklanek cłowych i pasportowych na granicach poszczególnych państw, cały bowiem świat cywilizowany, w pierwszych wiekach po Chrystusie, stanowiło jedno państwo rzymskie. Poczta państwowa była w pierwszym rzędzie na usługi wysokich urzędników, wojskowych oraz kurierów, ale także mogły z niej korzystać osoby prywatne. Przeciętna szybkość poczty z osobami urzędowymi wynosiła przeliczone 7 km na godzinę. Ale i osoby prywatne, które na każdej stacji musiały wynajmować wóz i konie, przejeżdżały dziennie 50 do 70 km czyli nie wiele mniej, niż czyniła poczta np. niemiecka w XIX wieku. Przysławie, że "kto smaruje — ten jedzie", miało już i wówczas swoje zastosowanie. Swetoniusz np. podaje, że Juliusz Cezar, przebył pewnego razu przez teren, rozciągając się 140 km podczas jednej doby. Najszybszą, historycznie stwierdzoną podróż w starożytności, zrobił Tyberiusz z Pewii "do święto pobitego kraju barbarzyńców" (germańskich Chattów) w ciągu 24 godzin i 39 minut.

Statki żaglowe w starożytności posiadały te same szybkości co i dzisiejsze żaglowce, jeżeli były jak należy zbudowane, to jest przepływały 6 - 7 mil morskich na godzinę. Statki jednak na noc przybijaly do brzegu, ponieważ w starożytności z powodu braku busoli, podróże morskie na dalszą przestrzeń, były tylko przybrzędne (kabatóz). Dlatego też uprawiano z małymi wyjątkami, żegluga w starożytności bardzo długą, i nie mogła iść w porównanie z nowożytnymi.

S. K.

Uśmiechnij się...

WIELCY LUDZIE W ANEGDOCIE

Angielski biochemik Fryderyk Sanger (ur. 1918) otrzymał w 1958 roku Nagrodę Nobla. Kiedy go zapytano, co zrobi z otrzymanymi pieniędzmi, odrzekł bez namysłu.

— O, moja żona na pewno znajdzie dla nich jakieś zastosowanie.

Einstein był akurat z wizyta, kiedy zaczął padać deszcz. Na odchodnym zaproponowano mu pożyczycie kapelusza, ale Einstein odmówił.

— Po co? — powiedział. — Wiedziałem, że będzie deszcz i umylnie nie wziąłem kapelusza. Schnie, o wiele wolniej od moich włosów. To chyba oczywiste...

Ampere miał dwa koty (dużego i małego), które bardzo lubił. Przeszkadzały mu jednak ciągłym drapaniem o drzwi, więc w końcu wpadł na doskonały pomysł. Po prostu kazał wywiercić w drzwiach dwa otwory: jeden duży — dla dużego kota, a drugi mały — dla mniejszego.

Młoda amazonka próbuje pierwszy raz skoczyć przez przeszkodę. Kon zatrzymuje się, ona leci przez przeszkodę. Trener wola:

— Bardzo dobrze, bardzo dobrze. Następnym jednak razem niech pani również zabierze se sobą konia.

INDICADOR PROFISSIONAL

Dentyści:

DRA. MARIA E. BARANSKI KANIAK
CIRURGIA-DENTISTA
Alameda D. Pedro II, 602 — BATEL
HORARIO: Das 15.00 as 19.00 horas
MOWI SIE PO POLSKU!
— FACIL ESTACIONAMENTO —

Adwokaci:

DR LEOPOLDO ANTONIO SOKOLOWSKI
SPRAWY CYWILNE, KRYMINALNE, INWENTARZE LTD.
Praça Pres Getúlio Vargas, 68 — Tel.: 282-0868
São José dos Pinhais — Paraná

DR EDWARD ZELAK

Zalawia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje — Przeprowadza inwentarze
Rua Emiliano Pernele, 10 — 4. piętro — Conj. 401 (Esq. Pça Zacarias), Edif. Quilino — Fone: 222-0278 — Curitiba — PR.

ELIMAR SZANIAWSKI

Causas civis e comerciais — Despejos — Inventários — Cobranças — Família
Direito do Trabalho e Direito Administrativo.
Horário: Das 9.30 as 11.30 e das 15.00 as 18.00 horas.
Av. Luiz Xavier, 68 — 11.º and. conj. 1105 — Ed. Tijucas
80.000 CURITIBA — PARANÁ

TAJEMNICA PISMA MAJÓW

Ameryka Środkowa jest obecnie obszarem szczególnego propagandy sowieckiej propagandy. Moskwa rozgłasza, że nie tylko wspomaga — o czywiście duchowo — "patriotów", ale wspiera "dziedziców" autentycznej, autochtonicznej cywilizacji w ich walce z "hiszpańskimi zaborcami". Podstawą do tego wariantu "propagitu" jest dzieło Jurija Knorozowa "hieroglificzne pismo Majów".

Majowie są pierwotnymi mieszkańcami wielkich polaci Ameryki Środkowej. Potomkowie ich do dziś zamieszkują meksykańskie prowincje Yucatan, Campeche, Quintana Roo, i Tabasco, Guatemala, Belize, eks-Brytyjski Honduras i Salvador. Przodkowie ich znajdowali się tam już około roku 500 przed Chrystusem. W ciągu następnych 2 tysiące lat byli najeżani, jak dotąd, tylko dwa razy: przez Tolteków, panujące plemię mozaiki hydrokrytyki Meksyku, około r. 950 po Chrystusie, i przez Hiszpanów przy końcu XV wieku po Chrystusie. Cywilizacja Majów rozwijała się samodzielnie. Osiągnięcia jej były obmyślane w dziedzinach matematyki, rolnictwa, kalendarza, architektury, astronomii, pisma hieroglificznego oraz rzeźby.

Były one tym bardziej zdumiewające, że Majowie nie znali metali, kola, i pod wielu względami nie przekroczyli horyzontów myślowych okresu kamiennego.

W latach między r. 800 i 925 cywilizacja Majów nagle przestała istnieć. Budowa świątyn, pałaców i całych miast została zaniechana z dnia na dzień. Ludność ich po prostu przeniosła się "gdzie indziej", do dżungli. Dlaczego to nastąpiło, do dziś nie zdołano ustalić. Tym bardziej, że prawie wszystkie rękopisy Majów zostały zniszczone w pierwszych latach po podboju hiszpańskim, ostatecznie zakończonym w latach 1525-1540. Jeden tylko szczep, Itza, oparł się najazdowi i utrzymał niezależne państwo na wyspie Tajasal na jeziorze Peten. Zostało ono pokonane ostatecznie przez Hiszpanów w roku 1697.

Religia Majów, podobnie jak religia Azteków, była niezwykle okrutna. Ofiary ludzkie należały do codziennego rytuału. Poszczególne księstwa toczyły pomiędzy sobą nie kończące się wojny dla zdobycia jenców przeznaczonych na ofiary. Składane zresztą w szczególności krwawy sposób: ofierze przywiązanej do szczytu piramidy albo kamienia ofiarnego, kapłani wydzielali serce, które następnie palono w miedzianym kotle na wolnym ogniu. Trudno się dziwić, że hiszpańscy zdobywcy i ich kapelani tepili miejscowe wierzenia z całą bezwzględnością. Ucierpiły na tym archiwa, które niszczone jako przekazy "diabelskich wierzeń". Stał też zachowały się do dziś zaledwie 3 zwoje z tekstami Majów. Do niedawna pismo ich było uważane za "piktografy", mniej więcej odpowiednik współczesnych kreskówek w prasie.

("Dziennik Polski")

ŚWIĘTO VICTORII WIEDÉNSKIEJ

Trzechsetną rocznicę Odsieczy Wiedeńskiej uczczono w polskim Rapperswilu 28-VIII br. złotem Polaków z całej Szwajcarii. Przybrane odświętnie sztandarami polskimi i szwajcarskimi miasto dawno już nie oglądało takiego najazdu Polaków, przybywających tłumnie pociągami, autobusami czy samochodami na apel organizatorów uroczystości — ZOPu (Związku Organizacji Polskich w Szwajcarii) i rapperswilskiego Muzeum Polskiego.

Uczestników święta zgromadzonych na pięknym średniowiecznym Ryнку powitał w imieniu mieszkańców i władz miasta wiceburmistrz Rapperswilu, M. Thurnherr. Jest dla nas — powiedział m. in. — wielkim zaszczytem, iż możemy was powitać tutaj w cieniu dostojnego zamku, który dla was, przeznaczeni przyjaciele, jest symbolem wolności. Proszę was serdecznie, abyście zechcieli przyjąć te słowa powitania jako wyraz wspólnej z wami radości w dniu dzisiejszego święta i jako znak przyjaźni i solidarności z wami. Radzi jestem zawsze z każdego Polaka przybywającego do Rapperswilu.

Barwny pochód, który następnie przeszedł wąskimi uliczkami Starego Miasta na Wzgórze Zamkowe, poprzedzała orkiestra miejska, sztandary kombatanów polskich, emblematy Solidarności oraz grupy dzieci i młodzieży z polskich i szwajcarskich strojach ludowych.

Na Wzgórzu Zamkowym u stóp Kolumny Wolności usłuchano celebrowanej przez duchowieństwo polskie i szwajcarskie Mszy św. odprawionej — jak to podkreślił w swoim kazaniu dziekan rapperswilski, K. Schmid — na intencje wolności dla doświadczonego wciąż ciężkim losem narodu polskiego.

Z kolei w imieniu organizatorów uroczystości powitał zebranych prezes ZOPu, M. Respond. W imieniu rapperswilskiej rady grodzkiej przemawiał jej prezes, W. Do-meisen, gospodarz Zamku, którego mury goszczą Muzeum Polskie. Przed przeszło stu laty — powiedział — nasi przodkowie przekazali ten Zakam polskiej emigracji politycznej. Dzisiejsze władze miasta kontynuują tę tradycję i są przekonane, że ich następcy działając będą w tym

samym duchu jak długo Polacy tego bastionu wolności potrzebować będą. Mówca rozpoczął swoje przemówienie po polsku: Serdecznie witamy i zakończył je słowami naszego hymnu narodowego: Jeszcze Polska nie zginęła!

Porywające przemówienie, poświęcone Odsieczy Wiedeńskiej, wygłosił w języku polskim i niemieckim Ojciec prof. J. M. Bocheński, płomienny kaznodzieja, uczony o światowej sławie, humanista, b. rektor uniwersytetu w szwajcarskim Fryburgu, założyciel i b. długoletni rektor Katolickiej Misji Polskiej w Szwajcarii.

Bitwa wiedeńska była — wg mówcy — wielką bitwą europejską, w której uczestniczyły wojska dużej europejskiej koalicji. Nasz polski dominujący w niej udział potwierdza naszą przynależność do Zachodu. Już pod Wiedniem byliśmy nie tylko członkiem tego Zachodu, ale też jego przywódcą w wielkiej bitwie decydującej o jego wolności. My mamy lepsze od wielu innych i pełniejsze zrozumienie tego, iż — jeśli trzeba — mamy prawo i obowiązek o wolność walczyć.

Po części oficjalności na obszarze dziedzińca zamkowego pod ogromnym wspólny obiad. Program w wykonaniu artystów muzycznych tanecznego "Polonia" tę wspaniałą pamiętną Wiednia.

Celem upamiętnienia święta w polskim wydano specjalnie raz ukazało się wydanie Biuletynu Towarzystwa Muzeum Polskiego nym powożąc się na Wzgórza bogata loteria nie było wokół siłności i kioszków i pamiętkami.

Ze ta piękna pozostanie na ci jej polskich i szych uczestników w tym zaską trudzonych jej rów, którym najmniej serdecznie!

PEKAO TRADING CORPORATION

DOSTARCZA W POLSCĘ:

- SAMOCHOODY
- TRAKTORY
- MASZYNY ROLNICZE
- SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO
- SPRZĘT RADIOFONICZNY
- PACZKI PEKAO
- LEKARSTWA

WYSYŁA DO POLSKI:

- DOLARY NA RACHUNKI WALUTOWE
- DOLARY DO RĄK ODBIORCY
- ZLECENIA DO WYBORU
- ZLECENIA "OTWARTE"

SPRZEDAJE:

- CZEKI PEKAO
- MONETY SREBRNE I ZŁOTE

Zlecenia przyjmują i cenniki wysyłają autoryzowani dealerzy Pekao

ORAZ

PEKAO TRADING CORPORATION

470 Park Avenue South (róg 32 ulicy), New York, N. Y. 10016 - 6880

ROK NO LX

Pr

Nas fria
s, começa
s da semp

Aumenta
diminue
is e mais.
ve e mais
a ser refaz
mavera fa
hos acord
s lindas
ezem a n

NBB

D. José
ente da C
des de
ral da CN
o Ministr
Ackel, S
sidente d
o, Aurel
isto.

Com o
tou-se da
rios Estra
ção aos
oncessão
país. O
liência,
a que os
os sem

Foram
s casos o
de miss
m o Pre
exercício
a preocup
nacional
bair para

Primavera que ressurg

o części obf...
osci na obm...
niuciu zamkow...
d ogromny...
spólny obiad...
am w wykono...
tystów, mur...
iecznego "Pol...
wspaniała m...
miejnająca W...
y Wiedeński...

Nas frias regiões do Sul do S, começaram a surgir os índi-da sempre benvinda Primavera.

Aumentam os dias e as noi-diminuem. O sol esquenta is e mais. O vento sopra mais ve e mais quente. O calor da a se refaz. Este novo tempo da mavera faz com que os passa- os acordem mais cedo e, com s lindas cores e canções, emezem a nossa vida.

Os galhos secos das árvores vestem a verde folhagem. As frutas de várias qualidades começam a aparecer.

Nas hortas, as donas-de-casa viram a terra para semear as verduras. Os lavradores aram a terra para também plantar.

A natureza torna-se mais bonita, mais verde, mais cultivada. É só admirar!

As criancinhas mais vivas, mais alegres para assim a natureza colorida imitar. E também se fazem presentes em maior número nas Igrejas para junto com a natureza render os louvores para Deus, fazendo-Lhe os agradecimentos pelo novo tempo da Primavera, o mais belo, o mais agradável e o mais atraente.

Todo o povo, encantado e admirado, presta sua homenagem às obras tão admiráveis de Deus, cujas maravilhas são enaltecidas pelo apóstolo S. Paulo, dizendo: "Os olhos não viram, os ouvidos não ouviram e nem o coração do homem penetrou no que Deus preparou a todos que o amaram aqui na terra".

Pe. Francisco Maszner, C.M.

ATIO CNBB recebida

D. José Ivo Lorscheiter, Presidente da CNBB, e D. Luciano Mendes de Almeida, Secretário geral da CNBB, foram recebidos pelo Ministro da Justiça, Ibrahim Ackel, 24 de agosto, e pelo presidente da República em exercício, Aureliano Chaves, 25 de agosto.

Com o Ministro da Justiça, falou-se da situação dos Missões Estrangeiros no Brasil, em relação aos problemas referentes concessão do visto permanente para o país. O Ministro afirmou na audiência, que se empenharia para que os casos fossem resolvidos sem maiores delongas.

Foram também apresentados casos concretos de três visitas de missionários indeferidos pelo Presidente da República em exercício, a CNBB apresentou preocupação com a atual situação nacional e a disposição de contribuir para sua solução. Enviou

pelo Presidente

também na mesma data telegrama ao Presidente Figueiredo.

TELEGRAMA

"Excelentíssimo Senhor Presidente da República, João Batista Figueiredo. Presidente CNBB deseja cumprimentar Vossa Excia. no momento em que reassume a Chefia do Governo, recuperado preciosa saúde. Expressamos votos possa Vossa Excia. com auxílio divino encaminhar urgentes medidas para superação da grave crise nacional, com indispensável participação do povo brasileiro. Reafirmamos disposição da Igreja Católica de contribuir, dentro de sua missão, na busca de melhores caminhos para concretização destas metas. Respeitosas saudações", assina D. Ivo Lorscheiter, Presidente da Conferência Nacional dos Bispos do Brasil, Brasília, 25 de agosto de 1983.

DIVIRTA-SE

NA AULA

Professora — Se eu digo: sou formosa, que tempo é Benedito?

— Não sei. Mas deve ter sido há muitos anos.

Mãe — Menina, fizeste tuas orações? Pediste a Deus o pão nosso de cada dia?

Nininha — Não, mãe; hoje pedi chocolate.

NO RESTAURANTE

Freguês — Parece que este cachorrinho está me olhando com maus olhos.

Garçon — Não se impressione. É porque, por descuido, puseram a comida dele no seu prato...

FRASES ORIGINAIS

- ★ Fácil como ensinar um pato a nadar.
- ★ Apertado que só pinto no ovo.
- ★ Suava que nem tampa de chaleira.
- ★ Vazia como palco sem ator.
- ★ Mais queimado que pavio de vela.
- ★ Vazio que nem bolso de defunto.
- ★ Mais gelado que rabo de pingim.
- ★ Gordo que nem marido de cozinheira.
- ★ Mais curto que coice de porco.

GENIOS DIFERENTES

Comparecem perante a competente autoridade dois cônjuges que querem separar-se. Motivo: diferença e incompatibilidade de gênios.

Chegando o momento de falar, começaram ambos, homem e mulher, a acusação:

— Você é bruto, violento, colérico e estúpido!

— E você é irracional, má, pífida e cretina!

— Mas afinal — intervém a autoridade — que é que andais reclamando? Tendes gênios perfeitamente iguais!

HOSPEDAGEM

Certo mendigo pede hospedada a um homem rico, mas avarento, de nome Abraão.

— Vai para o diabo — disse o homem — hospeda-te com ele.

— Acabo de voltar de lá — responde-lhe o mendigo.

— E verdade? E que é que ele disse?

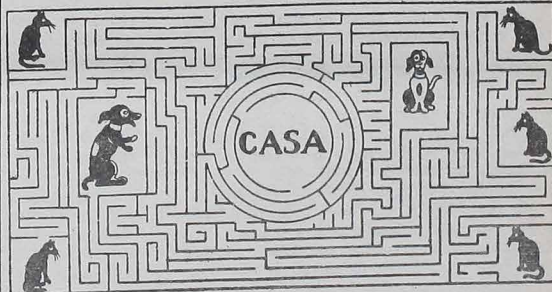
— Disse-me que havia só um lugar desocupado, mas já estava reservado para um tal Abraão, que era esperado com muita impaciência.

NUMA FARMÁCIA

— Foi o sr. que há oito dias vendeu-me um emplastro para tirar-me o reumatismo?

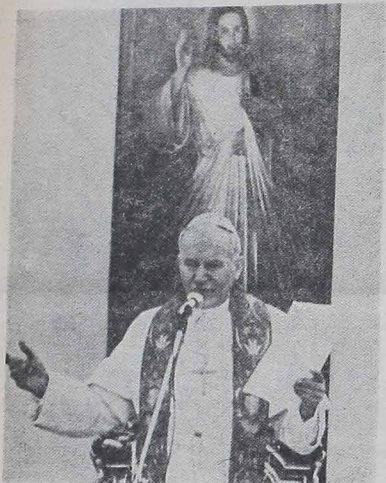
— Perfeitamente. Desejas mais?

— Não Sr., desejo um remédio para tirar o emplastro...

Vê se consegue ajudar estes animais a encontrar o caminho de casa...

PAPA pede orações para impedir guerra nuclear

O Papa João Paulo II instou os católicos a orar "para que a humanidade se salve do desastre de uma catástrofe nuclear".

O pontífice formulou esta breve declaração para mais de 10 mil peregrinos e turistas que foram a Castelgandolfo, residência de verão do Papa.

A multidão gritava "Viva o Papa", enquanto um coro entoava hinos religiosos e canções folclóricas. Esta foi a última aparição do Papa antes de seu regresso à cidade do Vaticano, com o que porá fim à sua estada de mais de dois meses no Palácio Apostólico do Século XVII.

Em suas palavras em italiano, o Papa exortou também os católicos a orar "por cada vida humana que se conceba e para que seja protegida desde o momento do nascimento até o momento final da morte". O Papa disse a um grupo de sacerdotes que "os meios artificiais de controle da natalidade não poderão se justificar nunca, por nenhuma razão".

Menos dólares para quem viaja

Na mais importante decisão de sua reunião do último dia 14 de setembro, o Conselho Monetário Nacional reduziu de US\$ 1.000 para US\$ 500, ou o equivalente em outras moedas, o limite máximo de vendas de câmbio para gastos pessoais de quem viajar ao exterior.

Os viajantes para países da América Central ou América do Sul tiveram o limite reduzido de US\$ 500 para US\$ 100, sendo que, nos dois casos, o valor máximo será equivalente a 50%, quando se tratar de menores de 12 anos.

A decisão, com base em proposta do novo presidente do Banco Central, Afonso Celso Pastores, tem por objetivo reduzir os gastos de brasileiros no exterior, mas terá como primeira consequência o fortalecimento do "câmbio negro" do dólar.

Disposições anteriores, que prevêm, por exemplo, a entrega dos valores em cédulas, "traveller's checks" ou ordens de pagamento, bem como o intervalo mínimo de 180 dias entre uma e outra compra de moeda estrangeira, quando se tratar de viagens de cunho turístico ou recreativo, foram mantidas.

Em outra decisão, o CMN transferiu para Cacex (Carteira de Comércio Exterior), do Banco do Brasil, a execução integral dos serviços previs-

tos nas resoluções 330 e 643 do Banco Central, que mantinham para os bancos autorizados a operar em câmbio linha especial de desconto, destinada a amparar títulos, representativos de operações de crédito decorrentes de depósito de mercadorias para exportação.

As operações de adiantamento do BNDES destinadas a subscrição de ações em futuros aumentos de capital de empresas nacionais contarão, a partir de agora, com alíquota zero do Imposto sobre Operações Financeiras, conforme outra decisão do CMN, que objetiva evitar que empresas paguem esse imposto, sempre que ocorre o adiantamento do Banco Nacional de Desenvolvimento Econômico e Social, a título de subscrição de ações, quando do aumento de capital.

As operações de câmbio decorrentes de importações de pintos de um dia para reprodução estão isentas do IOF, segundo o CMN, que autorizou também a Empresa Brasileira de Turismo a suspender, por seis meses, o andamento dos prazos dos mútuos do Fundo Geral de Turismo, cujas empresas tenham sido diretamente atingidas pelas enchentes nos Estados do Paraná, Santa Catarina e Rio Grande do Sul. Para as empresas atingidas indiretamente o prazo é de três meses.

Família checa foge para Áustria num balão

BONN — Num balão de ar quente, fabricado em dois anos de trabalho, com nylon de abrigos de chuva, uma família checa conseguiu na noite de quarta para quinta-feira, entre os dias 7 e 8 de setembro, transpor a fronteira de seu país e fugir para a Áustria. Seguindo o exemplo de duas outras famílias da Alemanha Oriental, que conseguiram o mesmo há cerca de dois anos, o casal checo sobreviveu um longo trecho do território da Checoslováquia, antes de descer na Áustria, junto com seus dois filhos.

O vôo durou cerca de cinquenta minutos, tendo sido percebido pela guarda checa, que disparou foguetes de iluminação contra o balão, sem conseguir atingi-lo graças à sua altura de dois mil metros. Pouco depois de entrar no espaço aéreo austríaco, as garrafas de gás propano se esvaziaram completamente e o balão perdeu altura, caindo sobre um parreiral nas proximidades da cidade de Mistelbach, onde os fugitivos apresentaram um pedido de asilo político.

SOLDADOS TAMBÉM

Também na noite de quarta para quinta-feira, dois soldados da patrulha da fronteira da Alemanha Oriental aproveitaram sua escalção para ser-

viço noturno num dos postos de controle do muro de Berlim para fugir para o lado ocidental da cidade. Os dois soldados deveriam montar posto de vigilância numa das torres de controle, mas tão logo seus superiores se afastaram, eles correram para o muro, conseguindo transpô-lo sem dificuldade, uma vez que estavam informados sobre a localização de setores minados e demais obstáculos que acompanham o muro de Berlim em toda a sua extensão.

Uma vez do lado ocidental, os dois fugitivos se dirigiram a um bar nas proximidades da fronteira solicitando informação sobre a autoridade competente à qual deveriam apresentar-se. Refeitos da surpresa causada pela entrada repentina de dois militares alemães orientais, fardados e armados, os frequentadores do bar os convidaram então para uma cerveja, enquanto os refugiados conjejavam a história de sua fuga. Eles já haviam planejado fugir juntos há mais de um ano mas seus superiores desconfiaram do plano evitando escalar o muro do mesmo posto. Com o comportamento exemplar dos dois, a suspeita foi esquecida e eles puderam executar o plano com um ano de atraso.

RAPIDINHA

● **Dakar** — Em Dakar, no Senegal, foi realizada uma exposição de livros que teve como tema "Cristãos e muçulmanos, todos irmãos". O objetivo da exposição é mostrar o diálogo e o intercâmbio de idéias e aspirações religiosas que muçulmanos e cristãos. Foram mais de mil e quinhentos tratando de vários aspectos do islamismo e do islamismo.

● **Fortaleza** — No dia 14 de setembro o Grupo de União e Consciência de Fortaleza, completou seu primeiro trabalho. "Os negros foram o papel no dia 13 de maio de 1964, mas ainda falta concretizar a liberdade baseada na democracia", diz o grupo.

● **Santiago** — Santiago Bruna, de 5 filhos, todos casados, ordenado sacerdote aos 68 anos de idade, foi presidente do conselho de Silva Henriques, na Catedral de Santiago do Chile.

● **Paris** — O padre francês Marie Mondet, preso durante o grupo Sendero Luminoso, foi libertado no dia 16 de agosto, mas embarcou imediatamente para a França. Foi recebido por jornalistas, negou-se a qualquer comentário.

● **Rio de Janeiro** — Para comemorar dez anos de atividade no Brasil, a CEHILA — Comissão para Estudos Históricos da Igreja na América Latina — fará uma semana de estudos sobre os acontecimentos eclesiais nos últimos 20 anos no Brasil. A reunião no Rio de Janeiro, reservada para especialistas no assunto.

● **Buenos Aires** — O jornal El Mundo de Madrid, publicou a lista dos prisioneiros desaparecidos na Argentina em 1976 e 1978. São 80, o que significa em cada duas semanas.

● **Milão** — Faleceu no dia 2 de setembro, em Milão, o ex-industrial Marcelo Candia. Candia foi vítima de um câncer. Marcelo Candia era, desde 1968, um próspero industrial italiano que se sensibilizou com a causa dos hansenianos do Brasil. Vendeu sua indústria e começou a se dedicar aos hansenianos, sobretudo do Rio de Janeiro. Fundou para isso um Instituto em Macapá e, posteriormente, um estabelecimento para hansenianos na Amazônia. Candia, conhecido como "protetor dos leprosos", era químico farmacêutico.

Quando da visita do papa João Paulo II a Milão, Marcelo Candia recebeu pelo Sumo Pontífice, a seguinte declaração: "Sou um cristão que acredita em Deus, como leigo, e um chamado de Deus para pôr-se a serviço dos deserdados".

TYGOD

SPOLEC

ZALOZO

HANDEL

Lata 1980-81 zyciu narodu two publiczne polityczne krzyki demonst wly sytuacj w zycznego komur wedug prawdy wowej i mied

Niestety te etych praw czepchnięte w podstawowych polity sie tak na czyz w tej syst

Czyz system eczenstwo może wly pojawila sie tokumentow stw bez jednoczesne ke splaty prawny handlowe wny handlowe, na czym narobre imię nar handlowow na wny handlowoc przez środki adajac podciagnajna Komisja zenia.

W Encyklice możliwości zarz w międzynarodzno, iż w obecnym wrócić zachodzą orakie powiazan ortu i eksportu znych, bądź to zcie pełnych w zjednym zaladnak latwo sta zys niesprawiedliwy poszczególny pracy, który jest

Zdrowe stos podstawa współn tego jak i sp la każdym odcin zużyty polepszen for materialny wch stosunkach

Najs

Wedlug sonda miastach nale najsilniejszych 36 poropciem 36 aduje sie PDS procent. Partia borach. Ostatn zewyzyla part

tród respondentów imuje pierwsze (Nordeste): cent, a PT — 7 iszy się pierwsze 150 tys. mieszka s. (39 procent) MDB posiada sy (nt).